

Vedlegg 1. Normalpolitivedtekt med kommentarer (Bokmål)

Innledning	2
Kapittel 1. Almennelige bestemmelser	4
§ 1-1. Offentlig sted	4
§ 1-2. Ansvar og plikter for fester, bruker, leier eller bestyrer av hus eller grunn	4
Kapittel 2. Orden på offentlig sted	4
§ 2-1. Ro og orden på offentlig sted	4
2-2. Kjøring, camping mv. i parker, grøntarealer, friområder o.l.	5
§ 2-3. Sang og musikk, reklame m.m.	5
§ 2-4. Tigging	5
§ 2-5. Farlig eller skremmende virksomhet	6
Kapittel 3. Sikring av ferdselen	6
§ 3-1. Hindringer	6
§ 3-2. Dyr	6
§ 3-3. Aktiviteter	7
§ 3-4. Ferdsel på islagt vann eller sjø	7
§ 3-5. Avsperring av offentlig sted	7
§ 3-6. Byggevirksomhet mv.	7
§ 3-7. Sprengningsarbeid	7
§ 3-8. Vedlikehold av bygning mv.	8
§ 3-9. Fare for takras	8
§ 3-10. Fjerning av sperrer	8
Kapittel 4. Renhold på offentlig sted	8
§ 4-1. Rengjøring av lys- og luftegraver	8
§ 4-2. Rydding av snø etter takras	8
§ 4-3. Vannavløp	8
§ 4-4. Eiers plikt til renhold m.m. av fortau (forutsetter lokal sedvane)	8
Kapittel 5. Hindre forsøpling og tilgrising	9
§ 5-1. Hindre forsøpling og tilgrising	9
§ 5-2. Rydding ved kiosksalg, arrangementer og lignende	9
Kapittel 6. Offentlige anlegg	10
§ 6-1. Kirkegård og gravplass	10
Kapittel 7. Arrangementer på offentlig sted	10
§ 7-1. Søknadsplikt for arrangement på offentlig sted	10
§ 7-2. Meldeplikt for allment tilgjengelige arrangement utenfor offentlig sted	10
§ 7-3. Barns tilgang til offentlig dans mv.	10
Kapittel 8. Pantelånervirksomhet	11
§ 8-1. Pantelånervirksomhet	11
Kapittel 9. Forskjellige bestemmelser	11
§ 9-1. Pliktforsømmelse	11
§ 9-2. Straff	11
§ 9-3. Kommunal håndhevelse	11
§ 9-4. Ikrafttreden	11

Innledning

Hjemmel for kommunal politivedtekt fremkommer av lov om politiet av 4. august 1995 nr. 53 § 14. Siden vedtagelsen av gjeldende normalpolitivedtekt fra 1996, har det skjedd en rekke lovendringer som har ført til endringer i hva som kan reguleres i politivedtekt. Det har derfor vært behov for å utarbeide en ny normalpolitivedtekt med utgangspunkt i tidligere utgave.

Fullmaktsregelen i politiloven § 14 bygger på prinsippet om at politivedtekter ikke bør regulere forhold:

- som er uttømmende regulert i eller i medhold av annen lov
- som andre myndigheter har overtatt det faglige ansvaret for
- som etter sin art bør være politiet uvedkommende
- som er uhensiktsmessige/overflødige etter dagens samfunnsforhold og alminnelige toleransegrenser

Som tidligere normalpolitivedtekter har man likevel ikke vært helt konsekvent i forhold til annen lovgivning. Forbud i andre lover mot ulike former for forsøpling og tilgrising, bl.a. i forurensningsloven og veglova, er spredt og primært knyttet til konkrete formål. Her har man funnet at politivedtektene bør kunne inneholde praktisk viktige regler med sikte på å opprettholde et godt lokalmiljø. Politivedtektene bør f.eks. kunne forby flaskekusing og plakatklistring uten at det er nødvendig å gå inn på forholdet til annen lovgivning. Det er viktig at eventuelle forbud utformes så presist som mulig, slik at det ikke oppstår særlig tvil med hensyn til praktiseringen av forbudet.

Politiloven § 14. nr. 6 gir hjemmel for gjennom kommunal politivedtekt å regulere ervervsvirksomhet på offentlig sted som ikke faller inn under regulering i andre lover. Her kan kommunen eksempelvis gi bestemmelser om fotografer som tilbyr sine tjenester til forbipasserende og annen næringsvirksomhet som ikke faller inn under annet regelverk.

Endringer

Foruten språklig gjennomgang og oppgraderte lovhenvvisninger i samtlige kapitler, bygger den nye normalpolitivedtekt på et nytt paragrafsystem med kapittelvis nummerering. Dette er gjort for å opprettholde systematikken i tilfeller der kommuner ønsker å legge til eller fjerne bestemmelser under det enkelte kapittel.

Kapittel VII om dyr og kapittel IX om barn er opphevet og bestemmelsene er omredigert eller opphevet.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

Kapittelet er videreført uten vesentlige endringer.

Kapittel 2. Orden på offentlig sted

§ 2-1 inneholder et nytt annet ledd om nattero og nytt tredje ledd om ro og orden i tilknytning til serveringssteder. Disse bestemmelsene har i de senere år blitt stadfestet i flere kommunale vedtekter og en standardtekst er derfor tatt inn i normalpolitivedtekt.

§ 2-2 er en ny bestemmelse som gjelder kjøring, camping mv. i parker, grøntarealer og friområder o.l. Bestemmelsen åpner for at kommuner i politivedtekt kan ta inn bestemmelser som regulerer bruk og parkering av motorkjøretøyer og camping, telting mv. i offentlige parker, grøntarealer, friområder o.l. Da dette synes å være forhold som vil være aktuelle for flere kommuner, har direktoratet valgt å ta inn en standardisert formulering.

§ 2-4 er en ny bestemmelse som gir adgang til å forby eller sette vilkår tiggning. Hjemmelen for slik regulering ble tatt inn i politiloven § 14 første ledd nr. 8 ved lovendring av 20. juni 2014 nr. 48.

Kapittel 3. Sikring av ferdselen

Kapittelets bestemmelser er omplassert av regeltekniske hensyn. §§ 3-3 og 3-4 er bestemmelser der politiet kan forby en bestemt aktivitet, §§ 3-5, 3-6 og 3-7 krever tillatelse fra eller melding til politiet, mens §§ 3-8 og 3-9 inneholder plikter som hviler på den enkelte eier eller ansvarlige.

§ 3-2 om dyr er flyttet fra tidligere kapittel VII til kapittel 3, da bestemmelsen må ses i lys av sikringshensyn.

Kapittel 4. Renhold på offentlig sted

Det er foretatt en regelteknisk endring i kapittelet for å skille mellom de ordinære plikter som påhviler eier og de plikter som kun kan pålegges eier dersom kommunen kan dokumentere at det foreligger lokal etablert sedvane i nærmere angitte områder. Bestemmelser som krever slik dokumentasjon fremgår nå av § 4-4. For øvrig inneholder ikke kapittelet noen realitetsendring.

Kapittel 5. Hindre forsøpling og tilgrising

Kapittelet er videreført uten vesentlige endringer.

Kapittel 6. Offentlige anlegg

Kapittelet er videreført uten vesentlige endringer.

Kapittel 7. Arrangementer på offentlig sted

§ 7-3 om barns tilgang til offentlige dans er flyttet til kapittel 7 fra tidligere kapittel IX om barn. For øvrig følger ingen realitetsendring av innholdet.

Kapittel 8. Pantelånevirkksomhet

Nytt kapittel om pantelånevirkksomhet som er hjemlet i politiloven § 14 nr. 7. Forholdet er ikke lengre regulert i annen lovgivning og det anses hensiktsmessig å innta en standardisert formulering som tidligere er stadfestet.

Kapittel 9. Forskjellige bestemmelser

§ 9-3 er en ny bestemmelse som gir kommunen adgang til å håndheve paragrafens angitte bestemmelser i politivedtekt. Kommunens adgang til slik håndheving er nå hjemlet i politiloven § 14 tredje ledd ved lovendring av 17. desember 2010 nr. 87.

Bestemmelser som ikke er videreført

Tidligere § 5 annet ledd om forbud mot å bære ladd skytevåpen på offentlig sted, da forholdet i dag reguleres av straffeloven (2005) § 189.

Tidligere § 21 tredje ledd, §§ 23 – 25 om forhold knyttet til hund og hundehold, da forholdene nå reguleres i hundeloven av 4. juli 2003 nr. 74. Alle bestemmelser knyttet til hunder og hundehold i gjeldende politivedtekter, ble opphevet 31. desember 2006 med hjemmel i hundeloven § 32. Samtidig ble politiloven § 14 endret slik at det ikke lenger er adgang til å gi bestemmelser i politivedtekt om hunder og hundehold, jf. § 14 første ledd nr. 1 siste setning. Hundeloven inneholder en omfattende regulering av hundehold, og lokale bestemmelser om hundehold må gis i lokal forskrift i medhold av hundeloven, jf. hundeloven § 6 annet og fjerde ledd. Lokal forskrift om hundehold (båndtvang m.m.) fastsettes av kommunestyret eller av andre organer som er delegert myndighet i samsvar med kommunelovens regler. Før en forskrift kan bli vedtatt, må et forslag være sendt på høring i kommunen.

Saksbehandling ved utforming av ny eller endret politivedtekt

Utforming av kommunal politivedtekt

Det er ønskelig at kommunene bruker normalpolitivedtektens system og ordlyd så langt det er mulig for de bestemmelser kommunen ønsker å vedta. Den enkelte kommune vil kunne basere seg på lokale løsninger så langt politiloven § 14 tillater.

Det er som regel kommunen som initierer behov for endring av kommunens politivedtekt, men også politiet vil kunne ha meninger om endring i politivedtekter. Politiet skal involveres når en kommune igangsetter arbeidet med å endre eller utarbeide ny politivedtekt for kommunen. Politiet skal helst delta i prosessen, og også være høringsinstans. Her vil kommunens politikontakt være det naturlige bindeleddet.

Det er opp til den enkelte kommune selv å bestemme hvilket kommunalt organ som skal få kompetanse til å vedta politivedtekter, se Ot.prp.nr.22 (1994-1995) side 25 annen spalte.

En politivedtekt er en forskrift, slik at saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven vil komme til anvendelse. Når kommunestyret har vedtatt forslaget til ny politivedtekt, skal forslaget sendes ut på høring. Dette innebærer også at forskriften skal gjøres kjent for kommunens innbyggere, f.eks. gjennom media. Forslag til vedtekt bør også gjøres tilgjengelig for kommunens innbyggere ved at den legges ut på kommunens nettside, kommunehuset, bibliotek e.l. hvor innbyggerne har lett tilgang. Fristen for uttalelse må settes slik at de berørte får rimelig tid til å uttale seg. Høringsuttalelsene skal i utgangspunktet være skriftlig, jf. forvaltningsloven § 37 femte ledd.

Når høringsfristen er ute behandles innspillene av kommunen, hvoretter kommune- eller bystyret vedtar politivedtektens endelige ordlyd.

Oversendelse til Politidirektoratet

Kommunen eller bystyrets endelige vedtak om ny eller endret politivedtekt oversendes deretter direkte til Politidirektoratet for legalitetskontroll, stadfestelse og kunngjøring i Norsk Lovtidend. Det bemerkes at det ikke lengre kreves at politivedtekten må oversendes til Fylkesmannen.

Politivedtekter omhandler reguleringer som danner deler av grunnlaget for utøvelsen av polititjenesten. Den er derfor ikke gyldig før det er foretatt en legalitetskontroll av innholdet i vedtekten. Politiloven § 14 første ledd gir Justisdepartementet fullmakt til å delegere stadfestelse av politivedtekter til annet statlig organ. Slik stadfestelsesmyndighet ble delegert til Politidirektoratet ved Justis- og beredskapsdepartementets forskrift av 16. november 2000 nr. 1151, med ikrafttredelse 1. januar 2001.

Ved oversendelse til Politidirektoratet skal følgende dokumenter oversendes:

1. Vedtekten som skal stadfestes.
2. Redegjørelse av kommunens saksbehandling av vedtekten
3. Oversikt over høringsinstanser
4. Hvorledes vedtekten har vært gjort tilgjengelig for innbyggerne.
5. Resultatet av høringen og om det er gjort endringer som følge av høringen.
6. Politiets medvirkning i arbeidet

Ved Politidirektoratets legalitetskontroll av politivedtekt, er det først og fremst snakk om redaksjonelle eller språklige endringer. Innholdet i politivedtekt kan ikke endres uten at spørsmålet først er behandlet på nytt i kommunen. Det vil da være nødvendig å sende saken tilbake til kommunen for ny behandling. Legalitetskontrollen kan likevel innebære at enkelte bestemmelser ikke blir stadfestet, f.eks. på grunn av at forholdet er regulert i annen lovgivning eller at det ikke foreligger hjemmel for å regulere forholdet.

En ny politivedtekt vil tre i kraft 1 måned etter at den er stadfestet av Politidirektoratet.

Klage

Klage over politiets vedtak som er fattet med hjemmel i politivedtekt skal oversendes Politidirektoratet. Dette gjelder likevel ikke påbud fra politiet til opprettholdelse av den alminnelige ro og orden, jf. forvaltningslovforskriften av 15. desember 2006 nr. 1456 § 30, eller avgjørelser om påtalespørsmål.

Klage over kommunens vedtak jf. normalpolitivedtekten § 9-3 om kommunal håndheving, skal oversendes til kommunen som har fattet vedtaket.

Eksisterende politivedtekter er fortsatt gjeldende inntil de er erstattet med nye vedtekter såfremt de ikke strider mot bestemmelsene i politiloven, jf. politiloven § 31 annet ledd.

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser

§ 1-1. Offentlig sted

Med offentlig sted forstås gate, vei, fortau, sti, herunder gang- og sykkelsti, park, torg e.l., plass, bru, brygge, kai, strand, anlegg eller annet sted som er alminnelig beferdet eller bestemt for alminnelig ferdsel.

Merknad

Begrepet offentlig sted har det samme innhold som tidligere, jf. straffeloven (2005) § 10 første ledd, dvs. sted der allmenheten ferdes. Som før har man funnet det praktisk å foreta en oppregning av typiske steder som er offentlige. I noen kommuner kan det i tillegg være områder som ikke er nevnt her, mens f.eks kai eller brygge ikke er aktuelt i andre kommuner.

§ 1-2. Ansvar og plikter for fester, bruker, leier eller bestyrer av hus eller grunn

Plikter som er lagt på eier av hus eller grunn, hviler også på den som fester, bruker, leier eller bestyrer eiendommen.

Merknad

Man minner om at en leietaker som f.eks. leier en del av et større hus, ikke er forpliktet etter denne bestemmelse.

Bestemmelsen tilsvare § 2 i tidligere normalpolitivedtekter og innebærer ingen realitetsendring.

Kapittel 2. Orden på offentlig sted

§ 2-1. Ro og orden på offentlig sted

På eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted må ingen delta i oppløp, sammenstimling, støy eller bråk som forstyrrer den alminnelige orden eller ferdsel.

Enhver som ferdes på eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted plikter å overholde nattero mellom kl. 23.00 og kl. 06.00. Dette innebærer også et forbud mot støy og høy musikk.

Ansvarlig for serveringsvirksomhet på eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted skal påse at serveringstedets gjester ved opphold i eller i umiddelbar nærhet av serveringslokalet, overholder pliktene i denne bestemmelse.

Samles mange mennesker ved inngangen til forsamlingslokale, sports plass, utsalgssted, holdeplass e.l., skal de stille seg i kø og for øvrig rette seg etter de pålegg som politiet eller arrangøren gir for å opprettholde den alminnelige orden eller regulere ferdselen.

Merknad

Bestemmelsen er endret ved at det er tatt inn nytt andre og tredje ledd. Dette er bestemmelser som ofte er stadfestet i flere kommuners vedtekter og er tatt inn for å gi en standardisert formulering og plassering av bestemmelsene.

Bestemmelsen supplerer straffeloven (2005) § 181, som retter seg mot slagsmål, støy eller annen utilbørlig adferd.

En viss interesse har også forskrift om kjørende og gående trafikk av 21. mars 1986 nr. 747 § 19 om særlige bestemmelser for gående.

2-2. Kjøring, camping mv. i parker, grøntarealer, friområder o.l.

I offentlige parker, grøntarealer, friområder, på, ved eller under veier eller plasser i tettbygd strøk er telting, camping eller lignende forbudt, med mindre noe annet fremgår av skiltingen på stedet.

I offentlige parker, grøntarealer og friområder er det forbudt å kjøre og parkere motorkjøretøyer med mindre annet fremgår av skiltingen på stedet. Det forutsettes at friområder som fremstår som allment tilgjengelig for motorkjøretøyer blir skiltet med forbudsskilt dersom det ikke skal være adgang til å kjøre eller parkere der.

Merknad

Stadig flere kommuner har ønsket mulighet for å ta inn i politivedtekt adgangen til å håndheve uønsket aktivitet på offentlige steder i tettbygd strøk. Hjemmelsgrunnlaget for å ta dette inn i politivedtekten er hensynet til ro og orden, da dette retter seg både mot uønskede aktiviteter som camping, telting, o.l. i offentlige parker, friområder osv. som vil begrense muligheten for allmennheten til å benytte slike områder, herunder hindring av forsøpling og utrygghet. Videre er det begrunnet i at motorferdsel i slike områder medfører unødvendig støy og belastning på områdene. Politidirektoratet har derfor valgt en standardisert formulering som kan benyttes av andre kommuner som ønsker tilsvarende bestemmelse.

Det er kommunen som gjennom skilting eller på annen måte har ansvaret for å regulere forhold rundt bruk og aktiviteter på offentlige steder som parker, friområder, plasser o.l., og denne bestemmelsen gjør ingen endring i dette. En del kommuner har ønsket at slik håndheving kan gå inn i den lokale politivedtekt, men da politiloven § 14 ikke gir hjemmel for at det i politivedtekt kan gis pålegg om å innhente tillatelse fra annen myndighet enn politiet, har man i stedet tatt inn bestemmelser som pålegger kommunen å skilte bruken av slike områder. Regelen er ikke ment å gjøre endringer i kommunens adgang til å tildele kjøretillatelse til personell som trenger dette for å kunne utføre sine arbeidsoppgaver eller å motta og innvilge søknader fra personer om tillatelse til bruk eller ferdsel på slike områder.

§ 2-3. Sang og musikk, reklame m.m.

Den som på eller ut mot offentlig sted vil framføre sang, musikk eller annen form for opptreden, må på forhånd sende melding til politiet, uavhengig av om fremføringen skjer ved bruk av høyttaler o.l.

Det samme gjelder den som på eller i nærheten av offentlig sted ønsker å dele ut eller spre opprop, annonser, reklame e.l., eller gjøre bruk av gående, kjørende eller flygende reklame.

Merknad

Bestemmelsen tar sikte på å fange opp tilfeller som ikke dekkes av politiloven § 14 nr. 3 og 4, jf. § 11.

Det kan i vedtekt ikke settes krav om innhenting av godkjenning fra kommune, da det i politiloven § 14 ikke foreligger hjemmel for å innhente tillatelser fra andre myndigheter enn politiet.

§ 2-4. Tigging

a) Tigging på offentlig sted eller fra hus til hus er forbudt

eller

b) Tigging på offentlig sted eller fra hus til hus, kan kun skje etter forutgående melding til politiet som kan fastsette vilkår, herunder tid og sted for tiggingen.

eller

c) Tigging på offentlig sted eller fra hus til hus, kan kun skje etter forutgående melding til politiet.

Merknad

Bestemmelsen gir tre alternative ordlyder dersom kommunen ønsker å regulere tigging i politivedtekt. Adgangen til å forby eller sette vilkår for tigging i politivedtekter, ble tatt inn i politiloven § 14 første ledd nr. 8 ved lovendring av 20. juni 2014 nr. 48. Vilklårene kan være avgrensning i tid og sted, eventuelt meldeplikt til politiet.

Regulering av tigging forutsetter at vilklårene fremgår av bestemmelsen i den lokale politivedtekten.

§ 2-5. Farlig eller skremmende virksomhet

På, ut over eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted er det forbudt:

- 1. å skyte med gevær eller annet skytevåpen eller med bue, sprettert o.l.**
- 2. å brenne av krutt, fyrverkeri eller eksplosive stoffer uten politiets tillatelse. Slik tillatelse er ikke påkrevd for godkjent fyrverkeri som skal benyttes i tidsrommet 31. desember kl. 18.00 til 1. januar kl. 02.00.**
- 3. å kaste eller slippe stein, snøball eller annet som kan være til skade eller ulempe for dem som ferdes der.**

Merknad

Med samtykke fra politiet kan kravet om innhenting av politiets tillatelse fravikes i lokal politivedtekt hva gjelder oppskyting av godkjent fyrverkeri på nyttårsaften. Bestemmelsen er innført på bakgrunn av vedvarende praksis fra en rekke kommuner.

Bruk av fyrverkeri i tettbebyggelse, nær tørr skog eller andre brannfarlige omgivelser er ikke tillatt uten at også brannsjefens tillatelse foreligger, jf. forskrift av 15. desember 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff § 2-10. Utenfor slike områder antas det tilstrekkelig med politiets tillatelse.

Lokal brannmyndighet kan i alle tilfeller nedlegge forbud om bruk av krutt, fyrverkeri eller eksplosive stoffer.

Tidligere annet ledd i normalpolitivedtekt av 1996 om bæring av våpen på offentlig sted er tatt ut, da forholdet reguleres av staffeloven (2005) § 189.

Kapittel 3. Sikring av ferdselen

§ 3-1. Hindringer

På eller ut over offentlig sted er det forbudt å plassere eller montere noe som kan være til hinder eller ulempe for ferdselen eller som hindrer fri sikt til trafikkskilt o.l.

Markiser eller annet som henger utover fortau, skal på det laveste være minst 2,5 meter over bakken.

Merknad

Vegloven (21. juni 1963 nr. 23) §§ 30, 31 og 33 har bestemmelser om plassering av byggverk, innretninger, reklameskilt o.l., og regler om fjerning av busker og vegetasjon langs offentlige veier. Plan- og bygningsloven (27. juni 2008 nr. 71) § 30-3 regulerer adgangen til skilt- og reklameinnretninger, i det vesentlig basert på hensyn av estetisk karakter. Det er imidlertid behov for å supplere disse bestemmelsene, da behandlingstiden for fjerning av ulovlige oppsatte skilt etter pbl. § 32-7 eller tvangsfullbyrdelsesloven kan være lang, slik at det kan være behov for en raskere reaksjon. Dette gjelder særlig hvor fremkommeligheten hindres eller skiltet representerer en fare for skade på person eller eiendom.

Angivelsen av høyden er ikke absolutt og kan tilpasses lokale forhold og har sammenheng med at det er tillatt å sykle på fortau.

Endring av bestemmelsen er av språklig karakter og innebærer ingen realitetsendring av tidligere § 6.

§ 3-2. Dyr

Det er forbudt å la husdyr gå løs på eller ved offentlig sted uten forsvarlig tilsyn.

Sirkusdyr eller ville dyr må ikke føres på offentlig sted uten politiets tillatelse.

Merknad

Regulering av hund og båndtvang må gjøres i medhold av hundeloven og kan således ikke reguleres i lokal politivedtekt. Slik regulering må gis i kommunal forskrift om hundehold. Normalpolitivedtektens tidligere bestemmelser om farlige hunder, båndtvang, salg og avlivning er på bakgrunn av dette opphevet.

Ikke hjemmel til å stadfeste pålegg om fjerning av dyreekskrementer, se merknad til § 5-1.

Bestemmelsen supplerer beiteloven § 6 som setter forbud mot å la husdyr gå løs på områder de ikke har adgang til. Loven kan imidlertid ikke tolkes som et forbud mot å la husdyr oppholde seg på offentlig sted, slik at det er behov for å beholde bestemmelsen i den nye normalpolitivedtekten. Kommunene bør imidlertid vurdere bestemmelsen nærmere, bl.a. kan det være grunn til å la den gjelde i bestemte strøk. Fortsatt møter man husdyr ved eller på offentlig veg e.l. flere steder.

For øvrig viser man til vegloven (21. juni 1963 nr. 23) §§ 44 og 48 om gjerde mot offentlig veg og grind eller ferist på offentlig veg.

§ 3-3. Aktiviteter

Politiet kan forby enhver form for sport, lek eller spill på bestemt offentlig sted når dette er påkrevet av hensyn til ferdsele eller den alminnelige orden.

Bruker av rulleskøyter, rullebrett og lignende på offentlig sted plikter å ta tilbørlig hensyn til omgivelsene og den øvrige ferdsele.

Merknad

En slik bestemmelse kan delvis falle inn under vegtrafikklovens ramme, men praktiske grunner og hensynet til den alminnelige ordenshåndhevelse tilsier at politiet bør ha kompetanse til å gi slike bestemmelser, forankret i rent lokale forhold.

For øvrig vises det til frilufsloven (28. juni 1957 nr. 16), særlig § 2 om den frie ferdsele i utmark og de begrensninger som kan ilegges av grunneier og kommunen.

At et forbud gjelder på *bestemt* offentlig sted betyr at det ikke kan gis et generelt forbud, men må bero på en konkret vurdering av forholdene på det enkelte sted. Det er ikke hjemmel i politivedtekt for å nedlegge generelle forbud mot nevnte aktiviteter på offentlig sted.

Bestemmelsen er i det vesentlige en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 7. Annet ledd er tatt inn på bakgrunn av lengre tids praksis med stadfestelse av tilsvarende bestemmelser.

§ 3-4. Ferdsele på islagt vann eller sjø

Politiet kan av sikkerhetsgrunner forby eller gi regulerende bestemmelser for ferdsele på islagt vann eller sjø.

Merknad

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 14.

§ 3-5. Avsperring av offentlig sted

Er det påkrevet på grunn av byggearbeid e.l. at fortau, gate, vei eller et annet offentlig sted blir helt eller delvis sperret for et begrenset tidsrom, må det på forhånd innhentes tillatelse fra politiet, som kan fastsette nærmere vilkår.

Merknad

Bestemmelsen videreføres med ny overskrift.

§ 3-6. Byggevirksomhet mv.

Oppføring, nedrivning eller reparasjon av bygning, graving eller annet arbeid på eller ut mot offentlig sted som kan medføre fare for ferdsele, skal på forhånd meldes til politiet. Politiet kan bestemme hvorledes arbeidsstedet skal holdes avsperrert og påby andre sikkerhetstiltak til vern for publikum.

Merknad

Krav om sikringstiltak er hjemlet i plan- og bygningsloven § 28-2, men har imidlertid ikke pålegg om meldeplikt til politiet.

Vegloven (21. juni 1963 nr. 23) § 57 forbyr graving, sprenging, trehogst og andre inngrep på offentlig vei eller innretning som hører til offentlig vei.

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere § 10. Ny overskrift og oppdaterte lovhenvvisninger.

§ 3-7. Sprengningsarbeid

Sprengningsarbeid på eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted skal på forhånd meldes til politiet, som kan påby særskilte sikkerhetstiltak.

Merknader

Den som skal bruke eksplosjonsfarlig stoff må ha sertifikat eller godkjenning i henhold til forskrift av 26. juni 2002 nr. 922 om eksplosjonsfarlig stoff § 10-1, jf. brann- og eksplosjonsvernloven (14. juni 2002 nr. 20).

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere § 9.

§ 3-8. Vedlikehold av bygning mv.

Ved vedlikehold av bygninger mv. på eller ut mot offentlig sted plikter den ansvarlige for arbeidet å sette opp avvisere som gjør det tydelig at ferdseien er forbundet med fare eller ulempe.

Merknad

Plan- og bygningsloven (27. juni 2008 nr. 71) § 28-2 inneholder nødvendige sikkerhetskrav ved bygningsmessige arbeider generelt, mens § 28-5 gjelder sikringstiltak på ubebygde areal. Oppheising og nedfiring av varer og gjenstander er ikke nevnt i forbindelse med bygningsarbeider. I den utstrekning det benyttes arbeidstakere, vil arbeidsmiljøloven, særlig kapittel 4, komme til anvendelse.

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 11.

§ 3-9. Fare for takras

Når snø eller is truer med å falle fra hustak mot offentlig sted, skal eieren straks sette opp avvisere som gjør det tydelig at ferdseien er forbundet med fare eller ulempe og snarest sørge for at taket blir ryddet.

Merknad

Det anses nødvendig at huseier har en slik plikt, da han er den nærmeste til å forhindre snøras e.l. som kan forårsake skade. Det vises til Høyesteretts avgjørelse fra 1959 (Rt-1959-578), hvor en huseier ble dømt for overtredelse av Oslo kommunes politivedtekt § 25 som gjaldt plikten til å sette opp avvisere mot snøras.

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 12. Ny overskrift.

§ 3-10. Fjerning av sperrer

Avsperringer, avvisere og lignende innretninger fjernes når det arbeid som er nevnt i §§ 3-6, 3-7 og 3-8 er utført, eller faren eller ulempen som er nevnt i § 3-9 ikke lenger er til stede.

Merknad

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere normalpolitivedtekt § 13.

Kapittel 4. Renhold på offentlig sted

§ 4-1. Rengjøring av lys- og luftegraver

Eier av hus eller grunn mot offentlig sted plikter å sørge for rengjøring av lys- og luftegraver i umiddelbar tilknytning til eiendommen.

Renholdet skal utføres slik at det blir til minst mulig ulempe.

Kloakksluk må ved renhold ikke tilføres oppsop e.l.

Merknad

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere § 15, foruten pliktene som krever dokumentert lokal sedvane. Disse er nå samlet i § 4-4.

§ 4-2. Rydding av snø etter takras

Eier av hus eller grunn mot offentlig sted plikter etter takras å rydde fortauet utenfor eiendommen for snø og is.

Merknad

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere § 16, foruten pliktene som krever dokumentert lokal sedvane. Disse er nå samlet i § 4-4.

§ 4-3. Vannavløp

Eier av hus eller grunn mot offentlig sted skal sørge for at vannavløp i fortau, rennestein, grøft e.l. holdes åpne.

§ 4-4. Eiers plikt til renhold m.m. av fortau (forutsetter lokal sedvane)

Eier av hus eller grunn, jf. § 1-2, mot offentlig sted plikter å:

1. **sørge for renhold av fortau og rennestein**
2. **rydde fortauet for snø etter snøfall**
3. **strø fortau når det er glatt**

Bestemmelsen gjelder kun fortau i umiddelbar tilknytning til eiendommen.

Merknad

Bestemmelsen er ny og omhandler de plikter som kun kan ilegges på grunnlag av lokal sedvane. Dette er gjort for å synliggjøre at man ikke kan innføre denne bestemmelsen uten at sedvanen er dokumentert.

Kommunen må dokumentere ovenfor Politidirektoratet at det foreligger en lokal sedvane for den enkelte plikt som ønskes stadfestet, jf. politiloven § 14 nr. 2. Kommuner som i sin gjeldende politivedtekt har stadfestet aktuell(e) plikt(er), kan videreføre eksisterende ordlyd i en ny politivedtekt.

Kapittel 5. Hindre forsøpling og tilgrising

§ 5-1. Hindre forsøpling og tilgrising

På, ut over eller i umiddelbar nærhet av offentlig sted er det forbudt:

1. **å kaste avfall, herunder glass, flasker, spiker, papir, tyggegummi og tobakksprodukter.**
2. **å grise til med maling, tusj, sprayprodukter e.l. på enhver overflate mot offentlig sted, herunder på eller ved bygning, gate vei, park, anlegg, innretninger og transportmidler.**
3. **å henge opp kunngjøringer, plakater e.l., uten politiets tillatelse. Dette gjelder ikke oppslag på tavler e.l. som er godkjent av kommunen til slikt bruk, eller oppslag på eiendom om forhold som bare vedkommer eiendommen eller næringsvirksomheten til dem som disponerer eiendommen.**

Det er forbudt å rive, skade eller skjemme oppslag som er lovlig satt opp.

Oppslag skal fjernes når de er foreldet.

4. **å urinere utendørs i tettbebygd strøk eller på steder der det kan virke sjenerende på andre.**

Merknad

Vegloven (21. juni 1963 nr. 23) § 57 nr. 3 forbyr bl.a. å kaste søppel på og ved offentlig veg. Videre inneholder forurensningsloven (113. mars 1981 nr. 6) § 28 et totalforbud mot å tømme, etterlate, oppbevare eller transportere avfall på slik måte at det kan virke skjemmende eller være til skade eller ulempe for miljøet. Likevel finner man av grunner som fremgår av innledningen at pkt. 1 bør opprettholdes, selv om bestemmelsen nesten fullt ut dekkes av de nevnte lover.

Bakgrunnen for pkt. 2 er omfattende tilgrising i form av «tagging», skjemmende plakatklistring o.l., som folk på visse steder daglig utsettes for.

Bestemmelser om fjerning av hundeeskrementer må reguleres i medhold av hundeloven og kan således ikke tas inn i lokal politivedtekt. Slik regulering må gis i kommunal forskrift om hundehold.

§ 5-2. Rydding ved kiosksalg, arrangementer og lignende

Den som driver salg fra kiosk, uteservering, gatesalg eller annen lignende næringsvirksomhet på eller ut mot offentlig sted, skal sørge for at området ikke skjemmes eller tilsmusses av virksomheten, og plikter å sørge for at det blir satt opp et tilstrekkelig antall søppelkasser. Etter stengetid plikter virksomheten umiddelbart å rydde området og fjerne avfall som skyldes virksomhetens aktivitet.

Den som arrangerer tilstelning på offentlig sted, skal sørge for at papir og annet avfall blir fjernet etter arrangementet.

Merknad

Fullmaktsregelen i politiloven § 14 bygger bl.a. på at politivedtektene ikke bør regulere bl.a. forhold som er uttømmende regulert i eller i medhold av annen lovgivning, eller som andre myndigheter har overtatt det faglige ansvar for, dog uten at man har vært helt konsekvent.

Det finnes i dag bestemmelser i flere lover som setter forbud mot ulike former for forsøpling og tilgrising, bl.a. i forurensningsloven og vegloven. Disse spredte bestemmelser er primært knyttet til bestemte formål, og man er kommet til at politivedtektene bør kunne inneholde en særskilt hjemmel for å kunne gi praktisk viktige regler med sikte på å sikre et godt lokalmiljø, uten at det er nødvendig å gå inn på forholdet til annen lovgivning.

Innholdet er videreført av tidligere § 20. I tillegg til ny overskrift er det tilføyd en setning i første ledd om rydding etter virksomhetens stengetid. Bestemmelsen gjelder også omreisende virksomhet.

Kapittel 6. Offentlige anlegg

§ 6-1. Kirkegård og gravplass

På kirkegård og gravplass er det forbudt å sykle, ake, drive sport, lek eller annet som ikke sømmer seg der.

Det er forbudt å trenge seg inn på kirkegård når den er stengt for besøk.

Merknad

Tredje ledd om løs hund på kirkegård er tatt ut, da forhold vedrørende hund og hundehold ikke lenger har hjemmel i politiloven § 14.

Adferd på gravplass er i tillegg regulert i forskrift til lov om gravplasser, kremasjon og gravferd av 10. januar 1997 nr. 16. Straffeloven (2005) § 268 vil etter omstendighetene kunne brukes mot personer som trenger seg inn på kirkegård eller gravplass.

Kapittel 7. Arrangementer på offentlig sted

§ 7-1. Søknadsplikt for arrangement på offentlig sted

Den som på offentlig sted vil holde arrangement som overveiende er av underholdningsmessig, kunstnerisk, selskapelig eller kommersiell art, og som har et omfang som vil medføre behov for betydelige ferdselsreguleringer eller vakthold, må søke om dette innen en frist som politiet setter. Politiloven § 11 gjelder tilsvarende.

§ 7-2. Meldeplikt for allment tilgjengelige arrangement utenfor offentlig sted

Den som vil holde et arrangement som er allment tilgjengelig, må i god tid forut for arrangementer sende melding til politiet selv om arrangementet ikke skjer på offentlig sted, når dets art eller størrelse gjør det sannsynlig at politioppsyn blir nødvendig av hensyn til ro og orden eller avvikling av trafikken.

Meldeplikten gjelder også sammenkomst eller tilstelning av overveiende selskapelig eller underholdende art for medlemmer av en forening eller lignende sammenslutning.

Politoloven § 11 gjelder tilsvarende.

Merknad

Bestemmelsene gjelder arrangementer og sammenkomster, og er å anse som tillegg til politiloven § 11 (arrangementer på offentlig sted mv.). Meldeplikten kan ved kommunal politivedtekt utvides til også å omfatte allment tilgjengelige arrangement på privat område eller tilsvarende, når lovens vilkår for øvrig er oppfylt

Meldingen skal i alminnelighet gis skriftlig i god tid på forhånd og inneholde opplysninger om arrangementets formål, omfang, ansvarlig arrangør, tidspunkt, avviklingssted, avviklingstidspunkt og de ordenstiltak arrangøren vil sette i verk, f.eks. etablering av ordensvern, jf. politiloven § 11, annet ledd.

Når det gjelder større arrangementer, så som sportsstevner, større konserter, festivaler, messer o.l., kan kommunen bestemme at søknadsplikten skal opprettholdes, forutsatt at vilkårene etter politiloven § 14 nr. 4 foreligger.

§ 7-3. Barns tilgang til offentlig dans mv.

Barn under 15 år har ikke adgang til offentlig dans eller lignende allment tilgjengelig tilstelning uten i følge med foreldre eller andre foresatte.

Politiet kan gi dispensasjon ved tilstelninger som arrangeres spesielt for barn og unge under 18 år.

Merknad

Bestemmelsen er flyttet fra tidligere kapittel IX om barn (§ 28).

Bestemmelsen er tolket slik at det ikke er adgang til å fastsette en høyere aldersgrense enn 15 år, slik at man får en felles øvre aldersgrense for hele landet.

Det kan bestemmes at det unntaksvis kan settes en lavere aldersgrense for særskilte arrangementer.

Kapittel 8. Pantelånervirksomhet

§ 8-1. Pantelånervirksomhet

Den som har fått bevilging til å drive pantelånervirksomhet skal føre protokoll, autorisert av politiet, over alle lån og kjøp. Politiet kan fastsette nærmere vilkår for virksomheten.

Merknad

Politiets kontroll med pantelånervirksomhet fremgår av politiloven § 14 første ledd nr. 7. Bestemmelsen var ikke tatt inn i normalpolitivedtekten av 1996, da det ble antatt at pantelånervirksomhet falt inn under lov om finansieringsvirksomhet av 10. juni 1988 (opphevet i lov av 22 desember 1999 nr. 105). I likhet med brukthandlere søkes pantelånere utnyttet til omsetning av tyvegods. For å motvirke dette, stilles det krav om at pantelånere fører protokoll over det gods de tar inn og at politiet kan utføre rutinemessig kontroll med protokollene og gjenstandene. Av politilovens forarbeider Ot.prp.nr.22 (1994-1995) fremgår det at politiloven § 14 nr. 7 tar sikte på å bevare en lovhemlet adgang til å gi forskrifter for kontroll med pantelånere av lignende innhold som forskrift etter handelsloven (nå brukthandelloven).

Kapittel 9. Forskjellige bestemmelser

§ 9-1. Pliktforsømmelse

Unnlater noen å utføre det vedkommende har plikt til etter vedtekten eller pålegg gitt med hjemmel i denne, kan politiet la det utføres på vedkommendes bekostning.

§ 9-2. Straff

Overtredelser av vedtekten eller pålegg gitt i medhold av vedtekten, straffes etter politiloven § 30 nr. 4, hvis ikke forholdet går inn under en strengere straffebestemmelse.

§ 9-3. Kommunal håndhevelse

Kommunen kan håndheve følgende bestemmelser inntatt i normalpolitivedtekten

- § 3-1 Hindringer (kommunal håndheving etter denne paragraf er begrenset til utplassering av advarsler om rasfare og utplassering av løsfotreklame/andre salgsfremmende gjenstander på fortau)**
- § 3-9 Fare for takras**
- § 3-10 Fjerning av sperrer**
- § 4-1 Rengjøring av lys- og luftegraver**
- § 4-2 Rydding av snø etter takras**
- § 4-3 Vannavløp**
- § 4-4 Eiers plikt til renhold m.m. av fortau (krever lokal sedvane)**
- § 5-1 Hindre forsøpling og tilgrising**
- § 5-2 Rydding ved kiosksalg, arrangementer og lignende**

Kan håndheves av ( ) kommune med hjemmel i forskrift av 19. juni 2012 nr. 600 om kommunal håndheving av politivedtekter, jf. politiloven § 14 tredje ledd. ( ) kommune kan ved overtredelse av disse bestemmelsene også ilegge overtredelsesgebyr.

Merknad

Ved lovendring av 19. juni 2010 fikk politiloven § 14 et nytt tredje ledd, som gir adgang for kommuner til å ta inn en bestemmelse om at kommunen kan håndheve nærmere angitte bestemmelser i politivedtekten – kommunal håndheving. Nærmere bestemmelser om dette fremgår av forskrift av 19. juni 2012 nr. 600 om kommunal håndheving av vedtekter. Klage over kommunens illeggelse av gebyr for overtredelse av bestemmelser som faller inn under kommunal håndheving, skal sendes til kommunen, jf. forskriften om kommunal håndheving av politivedtekter § 8.

Kommunens adgang til å håndheve brudd på nærmere angitte bestemmelser i politivedtekten, kommer i tillegg til politiets håndhevingsmyndighet. Derfor understrekes viktigheten av at den som overtrer disse bestemmelsene ikke risikerer dobbeltstraff. Dette innebærer at dersom politiet har gitt vedkommende et forelegg, kan ikke kommunen ilegge samme person gebyr for samme overtredelse, og omvendt.

§ 9-4. Ikrafttreden

Denne vedtekt trer i kraft 1 måned etter at den er stadfestet av Politidirektoratet. Fra samme tid oppheves forskrift av (dd-mm-åå) nr. ( ) politivedtekt for ( ) kommune, (fylke).